İŞKUR

2016

GÜMÜŞHANE

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

GÜMÜŞHANE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

Musa ŞİBİL-Memur

Serkan YILMAZ- İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, ülkelerin en önemli sorunlarının başında işsizlik gelmektedir. Toplumdaki aile yapısı, eğitim düzeyleri, yoksulluk ve suç oranları başta olmak üzere, işsizlik, gerek nedenleri gerekse sonuçları bakımından birçok konu ile yakından ilgilidir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın artırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkinliği bir zorunluluk halini almıştır.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda, kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu kendi bünyesinde olan işsizleri, işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken, aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Başkanlığını yürüttüğüm 'İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nun en önemli görevi, il düzeyinde istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirleri belirlemek ve gereği için söz konusu tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmektir. Bu görevin yerine getirilebilmesi için halen istihdam edilen ve gelecekte ihtiyaç duyulacak işgücünün tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Gümüşhane İli İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflarla paylaşılarak, aranan mesleklerde eğitim/programların düzenlenmesi ve işsizliğin azaltılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada emeği geçen Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz personeli ile katkı veren işveren/işveren vekillerine teşekkür eder, ilimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflara hayırlı ve yararlı olmasını dilerim.

Okay MEMİŞ

Gümüşhane Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece Çalışma ve İş Kurumu için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 136 işyeri için kurum personelimiz, işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmış ve veriler üretilmiştir. Türkiye geneli ve İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Dilek Şehnaz AŞICI

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 3
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 8
İşsizlik Ödeneği 10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 22
AÇIK İŞLER 27
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
SONUÇ 59
KAYNAKÇA ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
EKLER 60
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 60
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 68
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 70

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 8
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 10
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 10
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 21
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 23
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 25
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 26
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 28
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 33
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 34
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 36
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 37
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 38
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 39
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 42
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 43
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 44
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 45
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 48
Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 49
Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 52
Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 53
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 54
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)(%) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 16
Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu 17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 17
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 18
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 19
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 19
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 20
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 22
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 24
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 27
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 29
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 30
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 30
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 34
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 50
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 51
Şekil 29: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 57

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Gümüşhane ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,9; İstihdam Oranı yüzde 42,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Gümüşhane ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Gümüşhane ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 3 bin 385'dir. Bu sayının yüzde 45,11'i kadınlardan, yüzde 54,89'u da erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Gümüşhane ilinde 2 bin 712 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında bin 131 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 26,7'sini kadınlar, yüzde 73,3'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Gümüşhane İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 92,7si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Gümüşhane İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 112'dir. Bu işyerleri 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 16 sektörde tam sayım yapılmıştır. Gümüşhane ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 3 bin 764 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 3 bin 174 çalışan erkeklerden, 590 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 18,9 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 158,5'tir Gümüşhane ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Gümüşhane ilinde açık iş oranı yüzde 3,1 olarak tespit edilmiştir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 10,5 ile Ulaştırma ve depolama sektörüdür. İl genelinde açık işlerde kadınların yüzde 60' ında Lise ve altı eğitim seviyesi talep edilmekte iken yüzde 40' ın da ise herhangi bir eğitim seviyesi talep edilmemektedir. Erkeklerde ise yüzde 19,8'inde Lise

ve altı eğitim seviyesi talep edilirken yüzde 78,7 sinde ise herhangi bir eğitim seviyesi talep edilmemektedir.

Gümüşhane ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en yüksek oranda Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Bilgi ve İletişim sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörlerdeki işyerlerinin yüzde 100''ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Gümüşhane ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,7'si söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Gümüşhane ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Müşteri Temsilcisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Gümüşhane ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Gümüşhane ilinde işverenlerin yüzde 61,3 'ü bir yıl sonra istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranının ise 1,3 olarak tespit edilmiştir.

Gümüşhane ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirlerinden farklı olduğu görülmektedir. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 32,8'inin beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken bir yıl sonra yüzde 1,3'lük bir oranla azalış bekleyen işverenlerin yüzde 24,4' ü beş yıl sonrası için artış beklemektedir.

GİRİŞ

Gümüşhane İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Gümüşhane İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Gümüşhane ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Gümüşhane ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Bursa, Gümüşhane, Bilecik TR41 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Gümüşhane ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	65,4	62,2	5,0
2009	62,4	59,6	4,4
2010	58,8	55,4	5,8
2011	56,7	53,2	6,1
2012	53,8	50,6	5,8
2013	49,9	46,3	7,2

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Gümüşhane ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)(%)

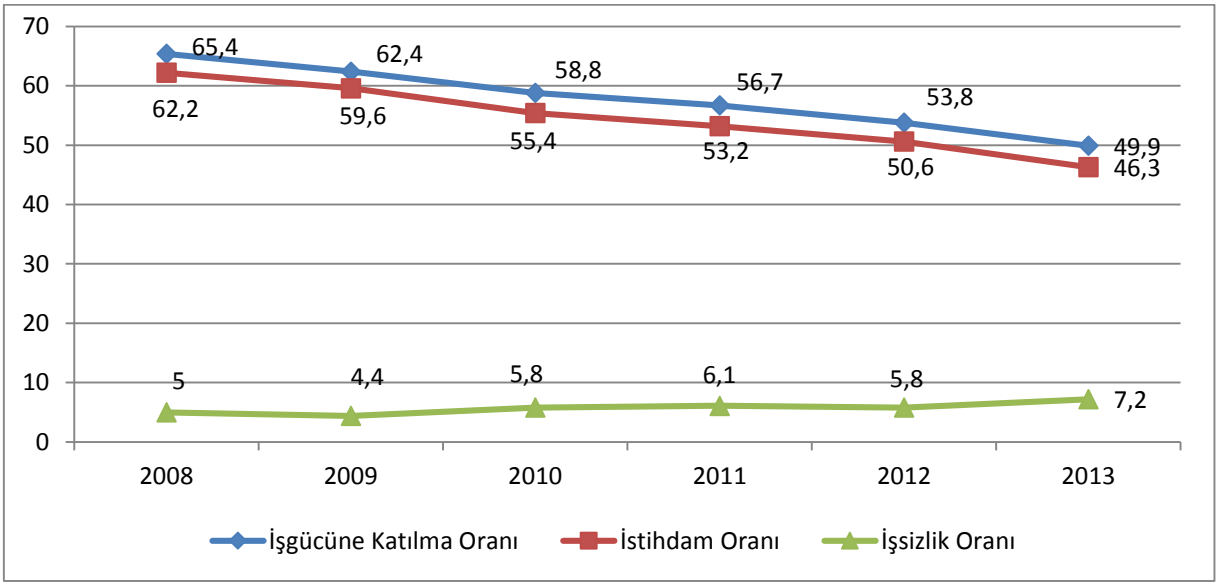

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Gümüşhane ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranlarındaki artış ve istihdam oranlarında azalış görülmektedir. İşgücüne katılma oranında ise 2009 yılında 2008 yılına göre 3,0 puanlık bir azalış gerçekleşmiştir. Özellikle kriz dönemlerinde işgücüne katılma oranlarındaki azalışın sebebi iş bulma umudunu yitiren işgücünün iş aramaktan vazgeçerek işgücü piyasası dışında kalmasıdır.2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Gümüşhane ili bu oranın altında bulunmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet,

sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Gümüşhane ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

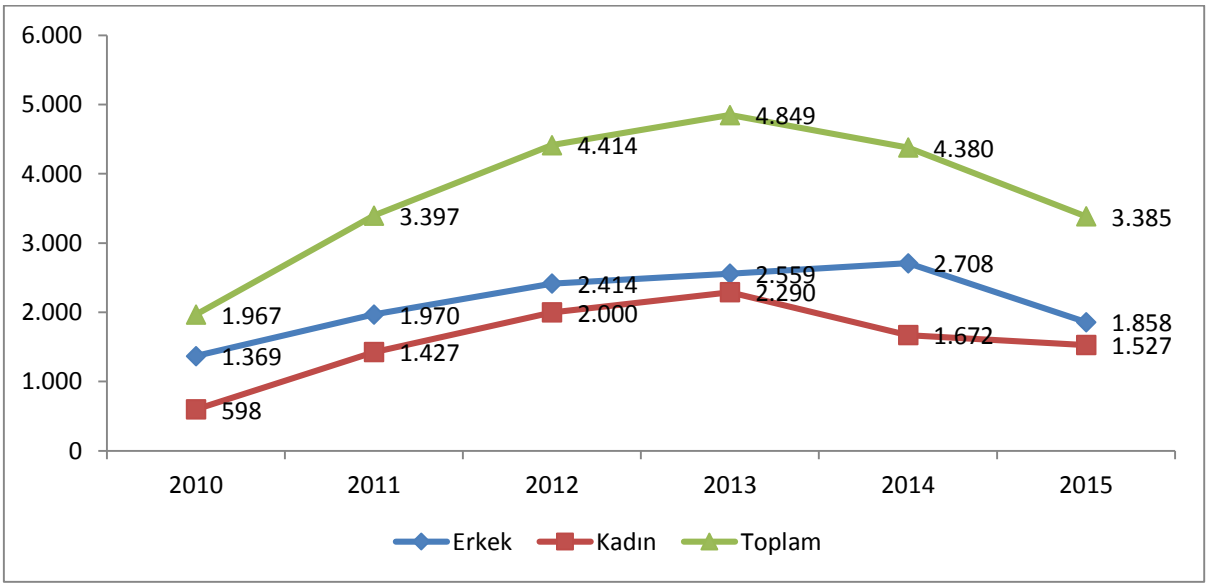

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Gümüşhane ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 1.967 kişinin 1.369'u erkeklerden, geri kalan 598 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 3.385 işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında 2010 yılından 22013 yılına kadar genel bir artış söz konu iken 2014 yılından itibaren kayıtlı işsiz sayısı düşüşe geçmiştir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 598 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında ise 1.527'ye yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk

başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Gümüşhane işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	1.314
Beden İşçisi (Temizlik)	234
Büro Memuru (Genel)	170
Beden İşçisi (İnşaat)	62
Büro İşçisi	62
Garson (Servis Elemanı)	55
Müşteri Temsilcisi	55
Satış Danışmanı	55
Temizlik Görevlisi	54
Sekreter	49
Ön Muhasebeci	45
Diğer Meslekler	1.230
Toplam	**3.385**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Gümüşhane ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Gümüşhane ilinde Kuruma kayıtlı bin 314 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizik) ve Büro Memuru gibi meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Beden İşçisi (İnşaat), Büro İşçisi, Garson (Servis Elemanı) Müşteri Temsilcisi, Satış Danışmanı meslekleri izlemiştir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

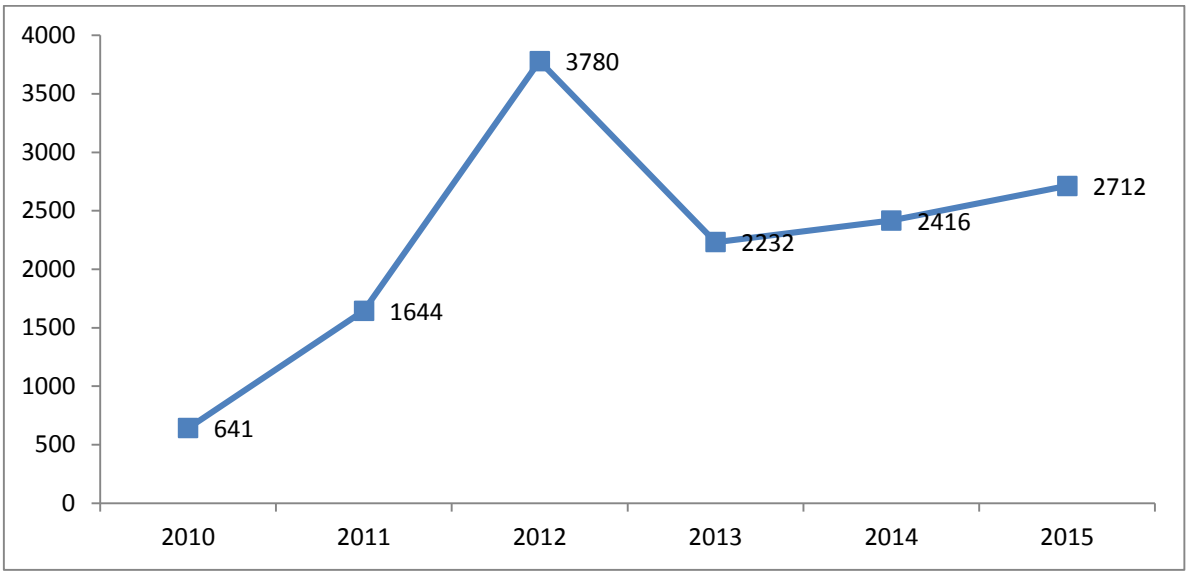

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 641 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2012 yılına gelindiğinde en yüksek seviyeye ulaşmış 3.780 kişi olmuştur. Daha sonra ani bir düşüş yaşayarak 2013 yılında sayı 2.232 ye kadar düşmüş ve 2015 yılında ise tekrar artışa geçerek 2.712 kişilik iş gücü talebi alınmıştır. Bu yükseliş ve düşüşlerin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığı ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı ve azalışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	1.152
Kamyon Şoförü	156
Garson (Servis Elemanı)	124
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	100
Temizlik Görevlisi	88
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	76
Müşteri Temsilcisi	65
Satış Danışmanı	62
Pestil İmalat Elemanı	60
Şoför- Yük Taşıma	60
Diğer Meslekler	769
Toplam	**2.712**

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ilinde 2015 yılında 2.712 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almıştır. Daha

sonra bu mesleği Kamyon Şoförü, Garson (Servis Elemanı), Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu), Temizlik Görevlisi ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Gümüşhane ilinde de açık iş sayılarının artış ve azalışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış ve azalış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

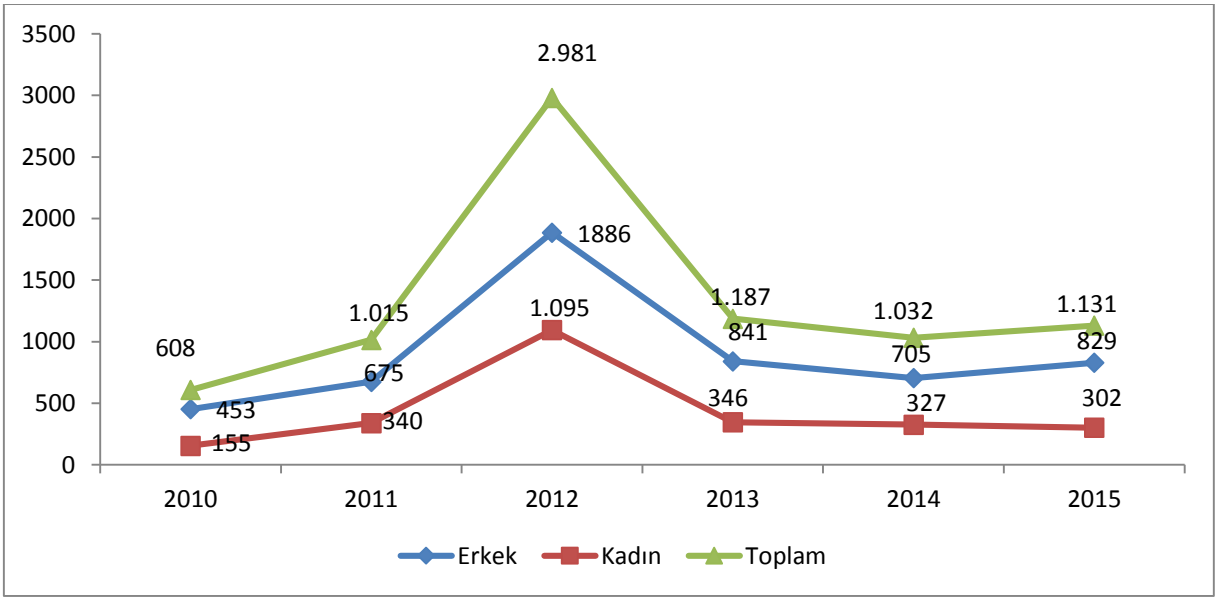

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 608 olan Gümüşhane ilinde işe yerleştirilenlerin 453'ü erkeklerden, geri kalan 155 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 yılından itibaren düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında Gümüşhane ilinde 1.131 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 73,3'ünü erkekler, yüzde 26,7'sini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2012 yılından sonra işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	540
Beden İşçisi (Temizlik)	137
Temizlik Görevlisi	68
Güvenlik Görevlisi	62
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	44
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	43
Şoför-Yük Taşıma	41
Beden İşçisi (İnşaat)	22
Müşteri Temsilcisi	19
Satış Danışmanı	15
Diğer Meslekler	140
Toplam	**1.131**

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Gümüşhane ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 1.131 işe yerleştirmenin 540'ı bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Şoför Yük Taşıma, Beden İşçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Gümüşhane ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	22	397	328	423	4	100	354	920	120	4696
2014	17	183	185	230	6	148	208	561	63	2.259
2013	5	74	136	185	4	107	145	366	55	1.908
2012	33	676	55	66	3	73	91	815	68	2.187
2011	24	403	14	25	6	200	44	628	15	553
2010	40	684	2	3	2	50	44	734	34	401

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 354 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 920 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 44 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 354'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 734 iken 2015 yılında 920 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 2 programın açıldığı ve bu programlardan 3 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 328 program açılmış ve 423 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 22 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 397 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 2 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 4'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 50'den 100'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 120 program düzenlenmiş olup bu programlardan 4 bin 696 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Gümüşhane ilinde 2015 yılında toplam 1.664 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 809'u işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	1.664	809
2014	1.552	809
2013	1.030	500
2012	878	460
2011	420	278
2010	336	240

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	238
Beden İşçisi (Temizlik)	75
Şoför-Yük Taşıma	27
Aşçı Yardımcısı	19
Temizlik Görevlisi	18
Beden İşçisi (İnşaat)	17
Müşteri Temsilcisi	17
Aşçı	15
Büro Memuru (Genel)	15
Kamyon Şoförü	13
Diğer Meslekler	355
Toplam	**809**

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer

almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 238 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Beden İşçisi (Temizlik) mesleğinde bu sayı 75 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Şoför-Yük Taşıma, Aşçı Yardımcısı, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi, Aşçı, Büro Memuru (Genel) ve Kamyon Şoförü meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Gümüşhane ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Gümüşhane ilinde 136 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 5909 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Gümüşhane ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Gümüşhane ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Toptan ve Perakende Ticaret	26
İnşaat	18
İmalat	18
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7
Eğitim	5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5
Ulaştırma ve Depolama	5
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3
Bilgi ve İletişim	2
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Genel Toplam	**112**

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Gümüşhane ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 23,2'si Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde Toptan ve

perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün Gümüşhane ili için önemi ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü Gümüşhane ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründen sonra en fazla işyeri İmalat ve İnşaat sektörlerin faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 16,1'eri bu sektörlerde bulunmaktadır. Gümüşhane ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İnşaat ve İmalat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde bulunmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Gümüşhane ili düzeyinde 10 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

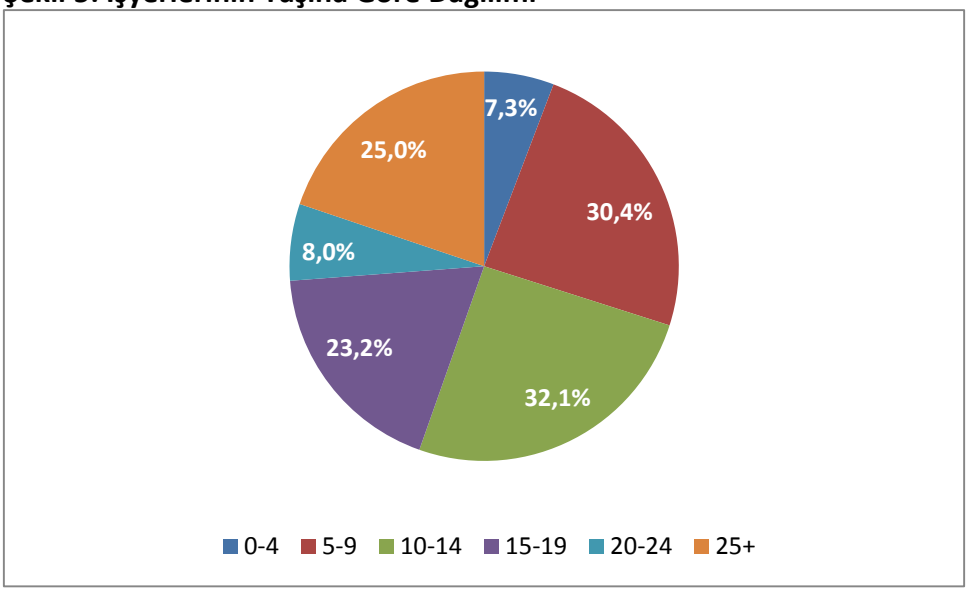

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Gümüşhane ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 32,1'i 10-14 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 30,4'dür. İşyerlerinin yarısından fazlası 5-14 yaş aralığındadır. 25 yaş üzeri işyeri oranının yüzde 25 düzeyinde olması dikkat çekici bir husustur.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

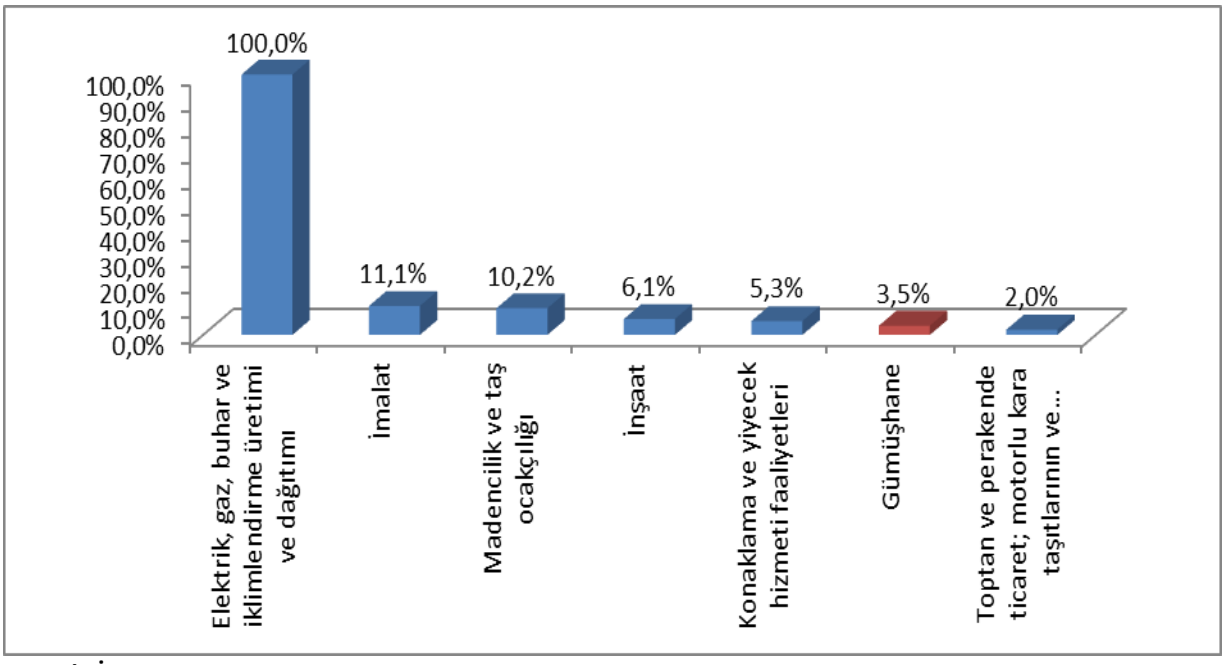

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre part-time çalışanı olan işyerlerinin dağılımı incelendiğinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısı tablo: 8'de görüldüğü üzere bir olduğu için bu oran %100 çıkmaktadır. Bu sektörü %11,1 ile İmalat, %10,2 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve %6,1 ile İnşaat sektörleri takip etmektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Türkiye verileri incelendiğinde gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Fakat Gümüşhane ilinde ise bu veriler farklılık göstermekte olup part-time çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı daha fazladır. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu

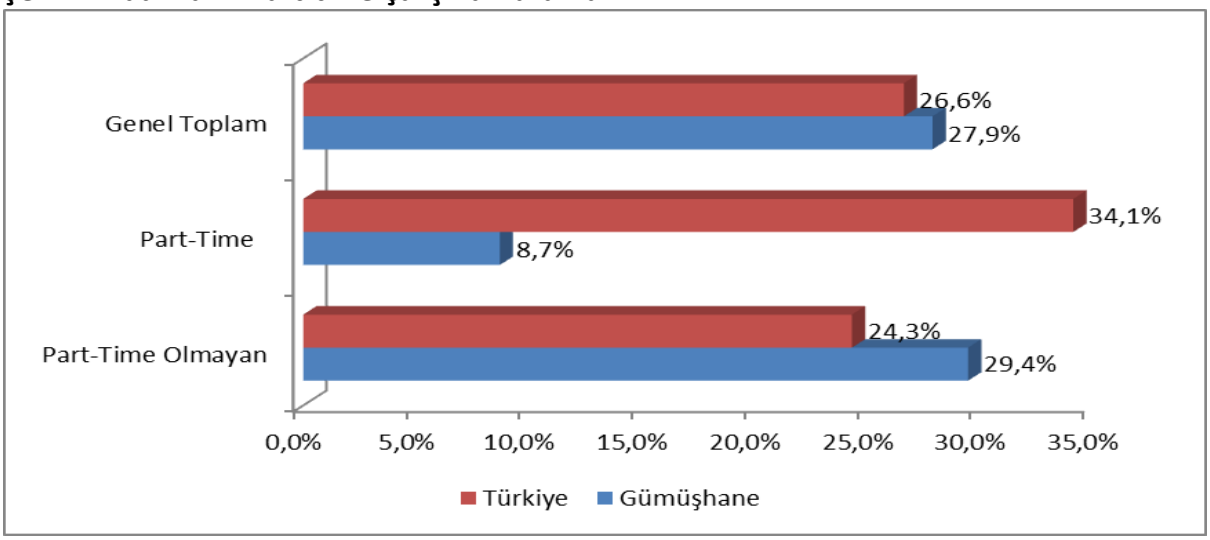

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 27,9' unu kadınlar oluşturmaktadır. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Gümüşhane ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 8,7 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 29,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Tabi bu veriler yorumlanırken Türkiye verilerinin 20+ çalışanı olan işyerlerine ve Gümüşhane iline ait verilerin ise 10+ çalışanı olana işyerlerine ait olduğu bilinmelidir.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

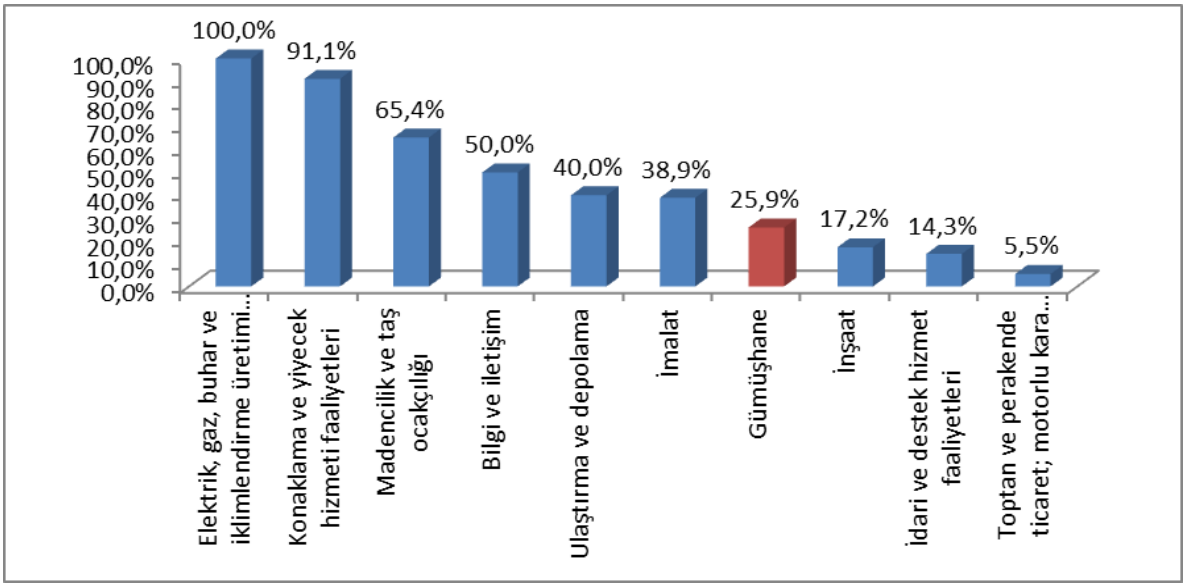

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 25,9'unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Gümüşhane ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe görünmektedir. Bunun sebebi ise bu sektörde Gümüşhane ilinde bir işyerinin bulunmasıdır. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Bu sektörde bu oranın düşük olmasının nedeni İlde en fazla işyeri sayısına sahip sektör olmasıdır. İkinci sırada Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü olmasının sebebi ise bu sektöre sahip işyerlerinin genelinin sektör adından da anlaşılacağı üzere 24 saat üzerinden hizmet vermesidir.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

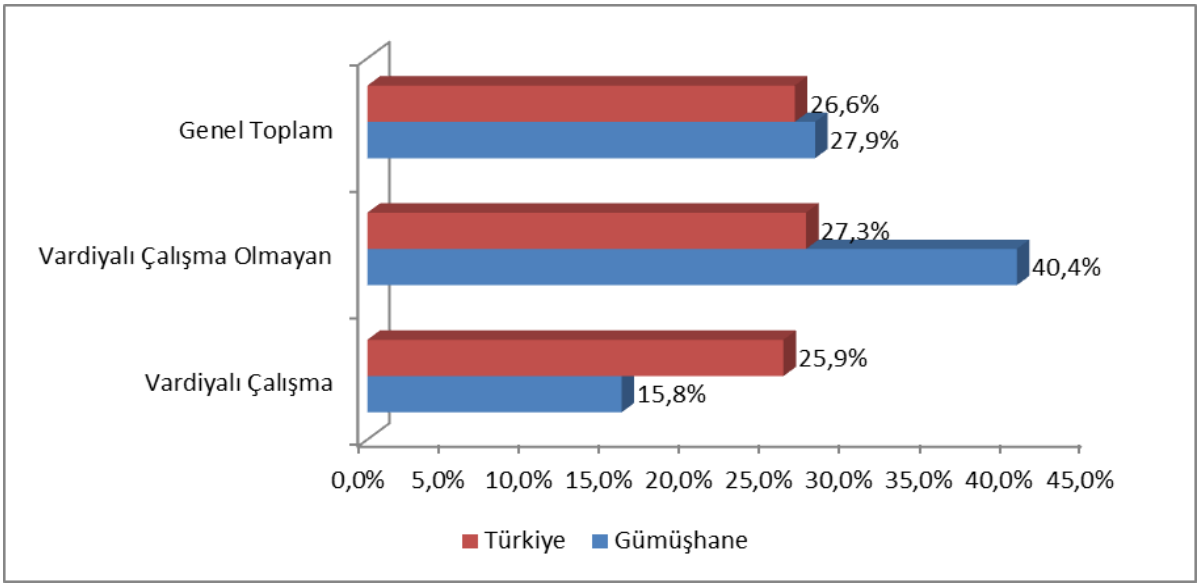

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,8'i kadın, yüzde 84,2'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 40,4'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Gümüşhane ilinde çok daha fazla belirgindir. Ancak Türkiye verilerinin 20+ istihdamlı işyerlerini kapsadığı Gümüşhane ilinin verilerinin ise 10+ istihdamlı işyerlerini kapsadığı unutulmamalıdır

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

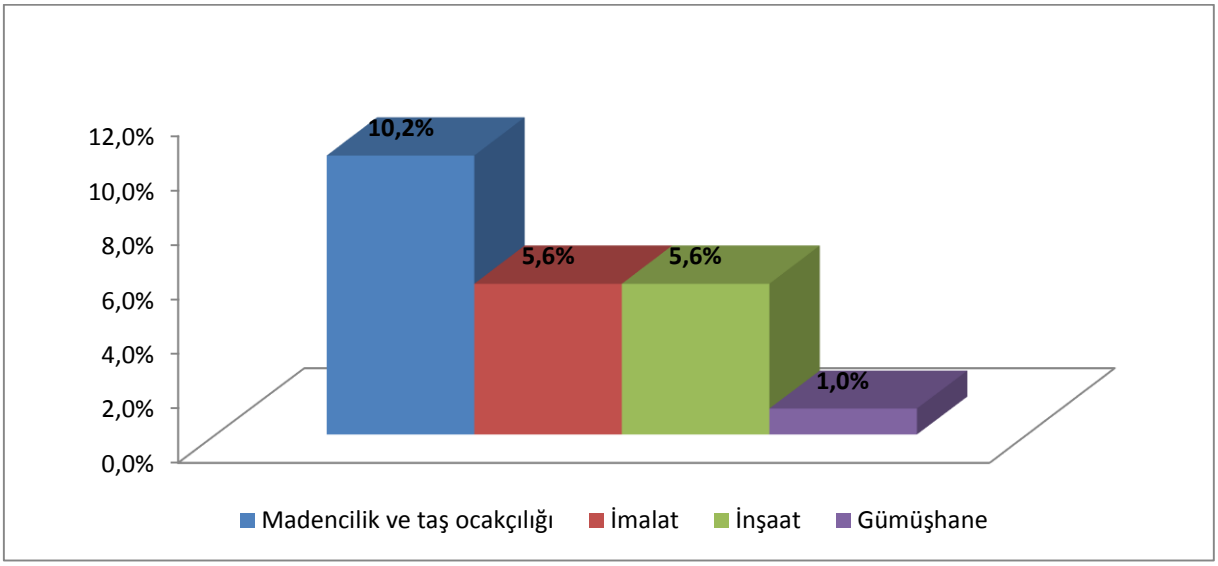

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde 16 sektörden 3 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 10,2'si ihracat yapmakta, ikinci sırayı ise yüzde 5,6 ile İmalat sektörü ve İnşaat sektörü Paylaşmaktadır.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

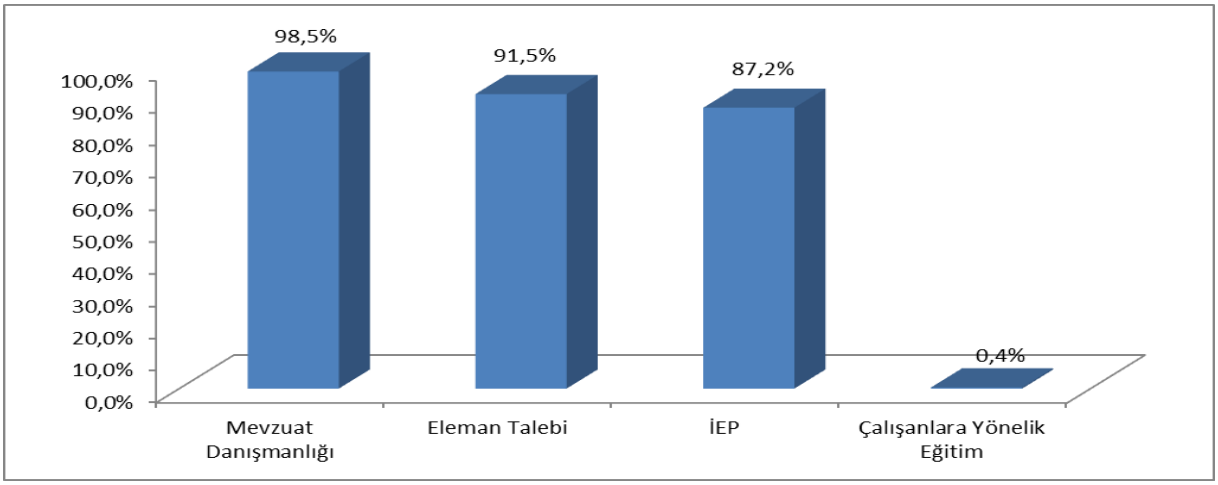

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 86,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 50,9 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan mevzuat danışmanlığı noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 98,5'i İŞKUR'dan mevzuat danışmanlığı hizmeti almışken yüzde 91,5'i eleman talebi yönünde İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Gümüşhane ilinde yüzde 87,2 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

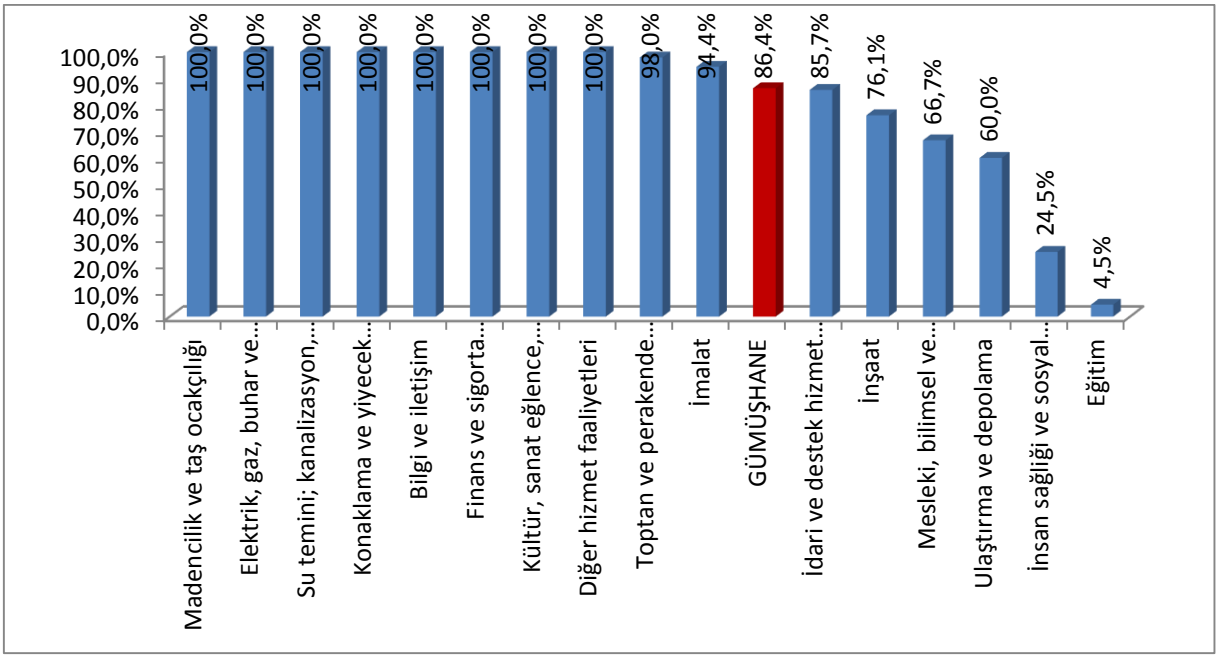

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Gümüşhane ilinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 10+ ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Eğitim, İnsan sağlığı sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	65,4%	44,9%	100,0%
İmalat	0,0%	94,1%	76,5%	88,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
İnşaat	0,0%	83,9%	46,7%	100,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,0%	97,9%	97,9%	98,6%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	33,3%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	100,0%	92,9%	100,0%
Bilgi ve iletişim	50,0%	50,0%	100,0%	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	42,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	**0,4%**	**91,5%**	**87,2%**	**98,5%**

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR'dan eleman talebi, İEP ve mevzuat danışmanlığı konularında faydalanmış olduğunu belirtilmiştir. Bir diğer taraftan Bilgi ve iletişim sektörü tablo: 9'da belirtilen tüm hizmetlerden faydalandığını belirtmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. Gümüşhane il geneli veriler incelendiğinde işyerlerinin yüzde 0,4'ü nün çalışanlara yönelik eğitim konusunda, yüzde 91,5'inin eleman talebi konusunda, yüzde 87,2'sinin İEP konusunda ve yüzde 98,5'inin ise mevzuat danışmanlığı konusunda İŞKUR'dan faydalandığını belirtmiştir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Gümüşhane ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

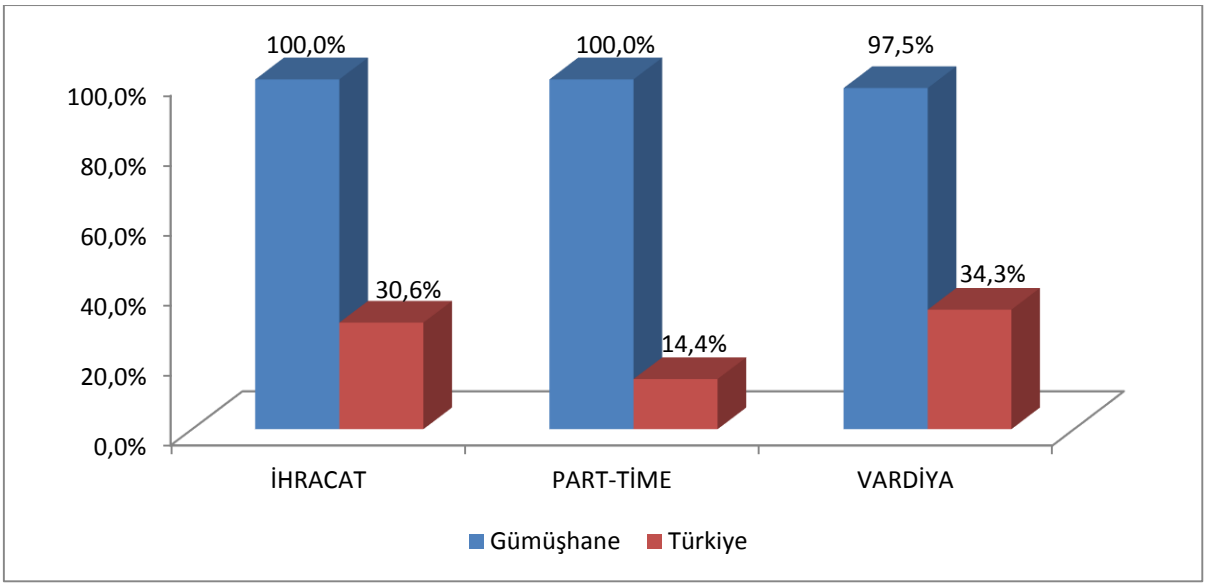

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Gümüşhane ilinde ise bu oran yüzde 97,5 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Türkiye verilerinin 20+ istihdamlı işyerlerini kapsadığı ilinin verilerinin ise 10+ istihdamlı işyerlerini kapsadığı unutulmamalıdır. Yine İhracat, Part-Time ve Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin sayısının az oluşu Şekil:13'teki verileri büyük ölçüde etkilemektedir.

Mevcut İstihdam

Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Gümüşhane ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 3 bin 764 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 3 bin 174 çalışan erkeklerden, 590 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
İnşaat	916	25	941
Madencilik ve taş ocakçılığı	640	6	646
Toptan ve perakende ticaret	388	55	443
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	250	164	414
İmalat	341	73	414
Bilgi ve iletişim	152	165	317
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	136	64	200
Ulaştırma ve depolama	153	0	153
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	65	0	65
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	37	26	63
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	46	1	47
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24	4	28
Eğitim	17	3	20
Diğer hizmet faaliyetleri	5	0	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	3	5
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	1	3
Genel Toplam	3.174	590	3.764

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İnşaat sektöründe istihdam edilmektedir. Erkeklerin en fazla sayıda istihdam edildiği sektör İnşaat iken kadınlar ise en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe çalışmaktadır. Erkeklerde daha sonra sırası ile Madencilik ve Taş ocakçılığı Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri gelirken kadınlarda ise İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri ile İmalat sektörlere gelmektedir.

Tablo 10 incelendiğinde Bilgi ve İletişim ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

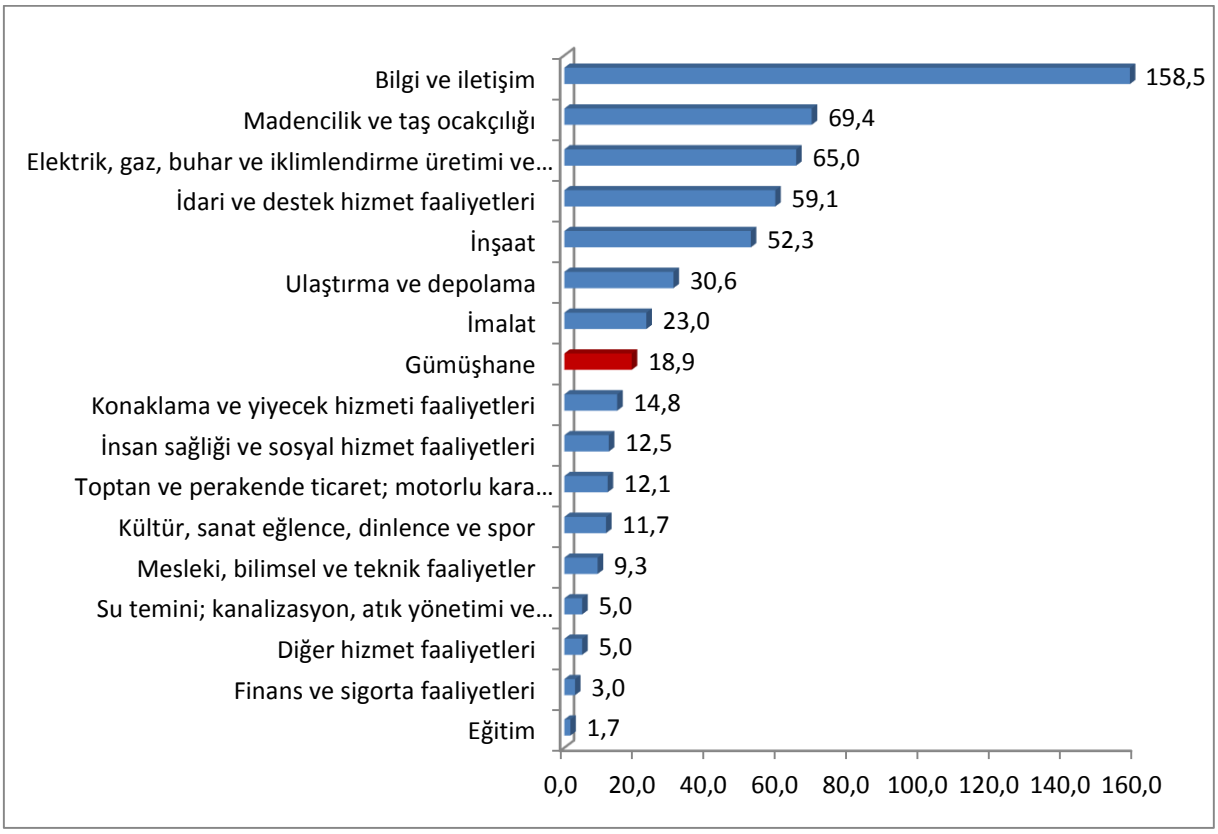

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Gümüşhane ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 96,2 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 158,5; ikinci sırada bulunan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe 69,4 kişi ve üçüncü sırada bulunan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe 65,0 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha az olması ve bu sektördeki işyerlerinde fazla çalışan olmasından dolayı ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ilk sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	860	168	1.028
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	837	0	837
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	443	45	488
Hizmet ve Satış Elemanları	290	121	411
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	300	33	333
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	158	167	325
Profesyonel Meslek Mensupları	239	50	289
Yöneticiler	42	6	48
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5	0	5
Genel Toplam	3.174	590	3.764

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 27,3'ü, erkek çalışanların yüzde 27,1'i ve kadın çalışanların yüzde 28,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 22,2 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 83,7 oranında erkeklerin, yüzde 16,3 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir. Büro Hizmetlerinde Çalışanlar Meslek grubunda ise kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde bütün meslek gruplarında erkekler kadınlardan daha fazla çalışmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Gümüşhane ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Oranı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	4,2%	8,6%	5,3%
5-9	15,9%	23,3%	17,7%
10-14	13,6%	14,6%	13,8%
15-19	7,9%	6,1%	7,5%
20-24	10,8%	14,1%	11,6%
25+	47,6%	33,3%	44,0%
Genel Toplam	**% 100**	**%100**	**% 100**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş grubuna göre dağılımı verileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; en fazla çalışanın 25 ve daha fazla süredir faaliyette bulunan işyerlerinde olmasıdır. Hem kadınlarda hem de erkeklerde söz konusu durum geçerlidir. Kadınların erkeklere göre biraz daha genç işyerlerinde çalışma oranı yüksektir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 14,7'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 44'ü 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Gümüşhane ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki meslek erkek çalışanlar ve kadın çalışanlar bazında incelendiğinde erkekler daha çok beden gücü gerektiren işlerde çalışırken kadınlar ise iletişim becerisi gerektiren işlerde çalışmaktadır. Beden işçisi(genel) mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki meslek arasındadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Satış Temsilcisi/Plasiyer mesleği yer almaktadır. Yine kadınlarda da ikinci sırada, toplam çalışanda ilk sırada yer alan Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Beden İşçisi (Genel)	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Temizlik Görevlisi
Mobilya Montaj Ustası	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
İş Makineleri Operatörü	Müşteri Temsilcisi	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Temizlik Görevlisi	Aşçı	Mobilya Montaj Ustası
Garson (Servis Elemanı)	Muhasebeci	İş Makineleri Operatörü
Şoför-Yük Taşıma	Satış Elemanı (Perakende)	Aşçı
Aşçı	Kasiyer	Garson (Servis Elemanı)
İşletmeci	Engelli Bakım Elemanı	Müşteri Temsilcisi
Beden İşçisi (Temizlik)	Pestil İmalat Elemanı	Şoför-Yük Taşıma
Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Temizlik)	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran ilk meslek Temizlik Görevlisi ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Beden İşçisi (Genel), Satış Temsilcisi / Plasiyer, Mobilya Montaj Ustası, İş Makineleri Operatörü ve Aşçı olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

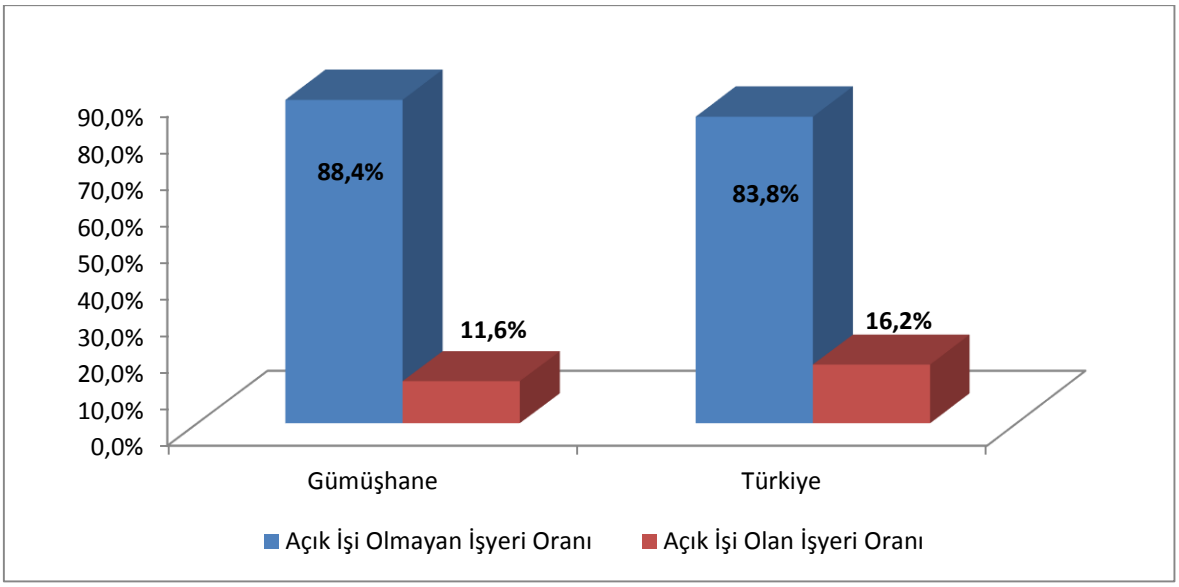

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 11,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Gümüşhane ilinde 13 işyerinden 121 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	28
Toptan ve perakende ticaret	27
Ulaştırma ve depolama	18
Konaklama ve Yiyecek Faaliyetleri	18
İnşaat	12
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Genel Toplam	**121**

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da en fazla çalışan sayısının olduğu sektör İnşaat sektörü olmasına rağmen en fazla açık işi olan sektörün ise İmalat sektörünün olması dikkati çekmektedir. 121 kişilik açık işin yüzde 16,5'ine tekabül eden 28 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama ile Konaklama ve Yiyecek Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8,3%	9,1%
İmalat	6,3%	16,7%
Toptan ve perakende ticaret	5,7%	11,5%
Ulaştırma ve depolama	10,5%	20,0%
İnşaat	1,3%	5,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8,5%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4,1%	33,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6,0%	40,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,5%	20,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,5%	14,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,4%	33,3%
Genel Toplam	**3,1%**	**11,6%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Gümüşhane ilinde açık iş oranı yüzde 3,1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Gümüşhane ilindeki 10+ istihdamlı işyerleri

bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 10,5 ile Ulaştırma ve depolama sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ön plana çıkmıştır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörünü yüzde 40 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

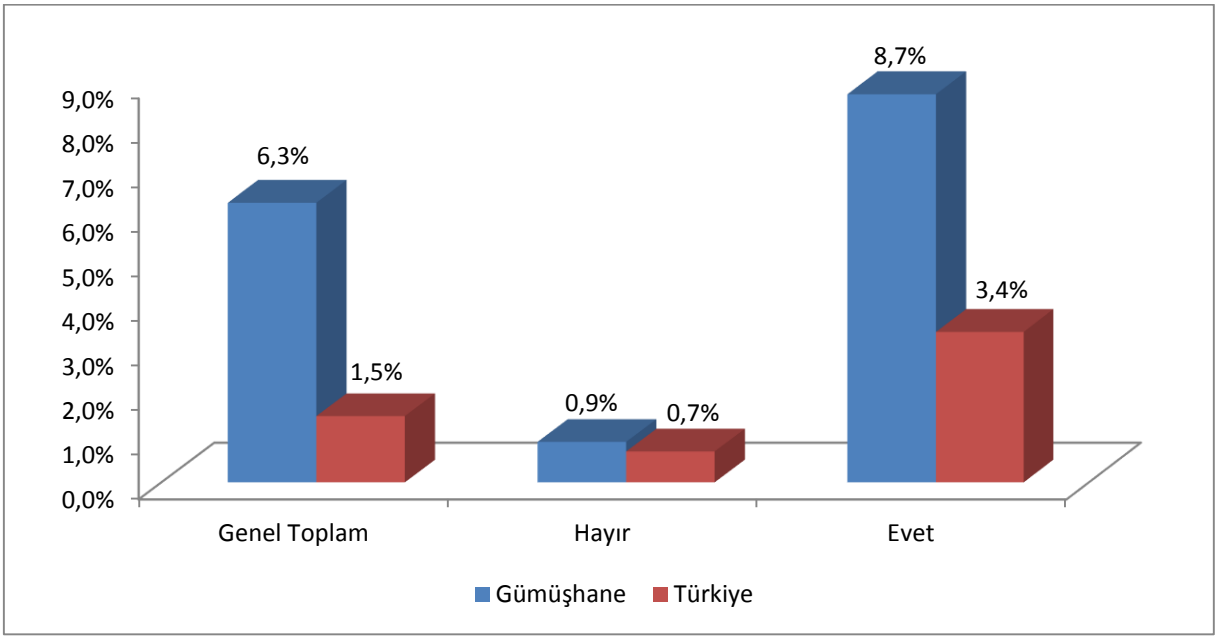

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 8,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,9 olarak gerçekleşmiştir. Gümüşhane ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

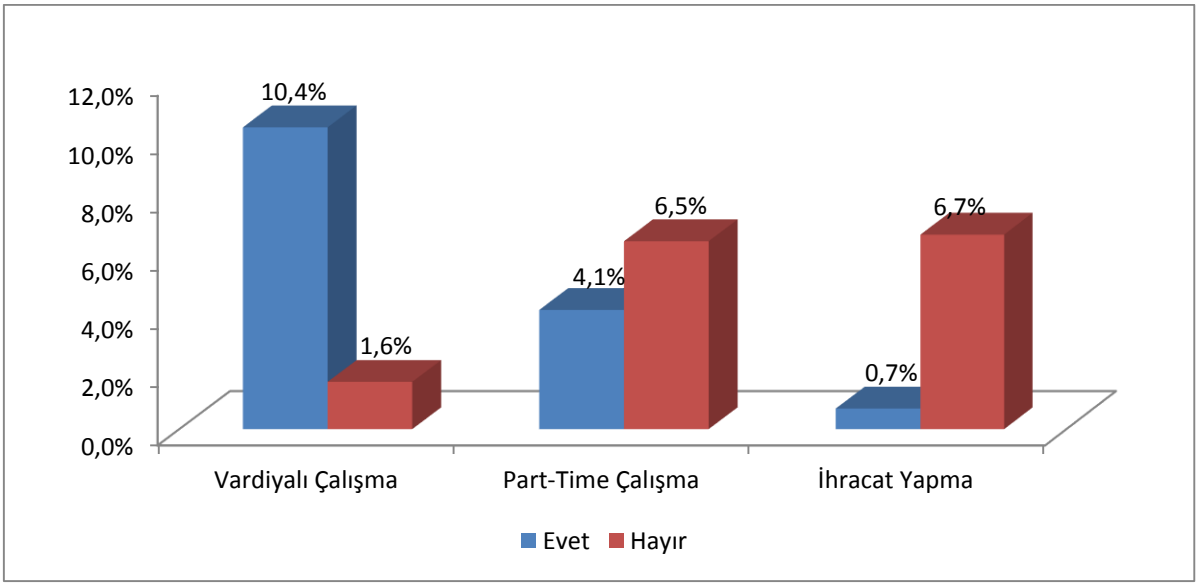

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde vardiyalı çalışma yapan 10+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 10,4 vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 4,1 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 6,5'tir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,7 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 6,7 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

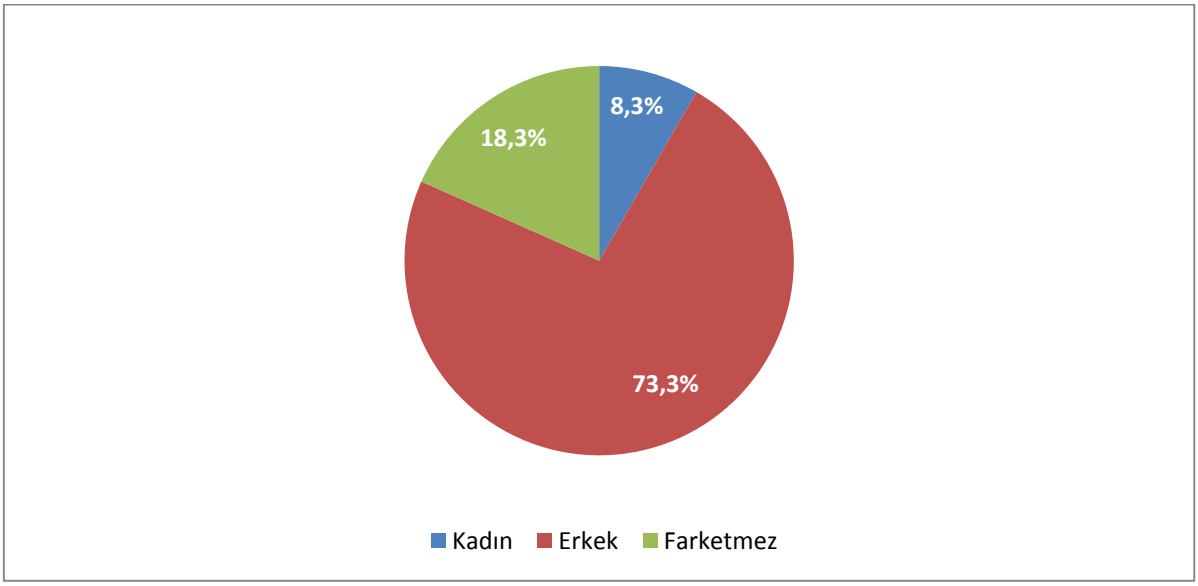

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Gümüşhane ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 73,3'ünde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 8,3 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 18,3 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

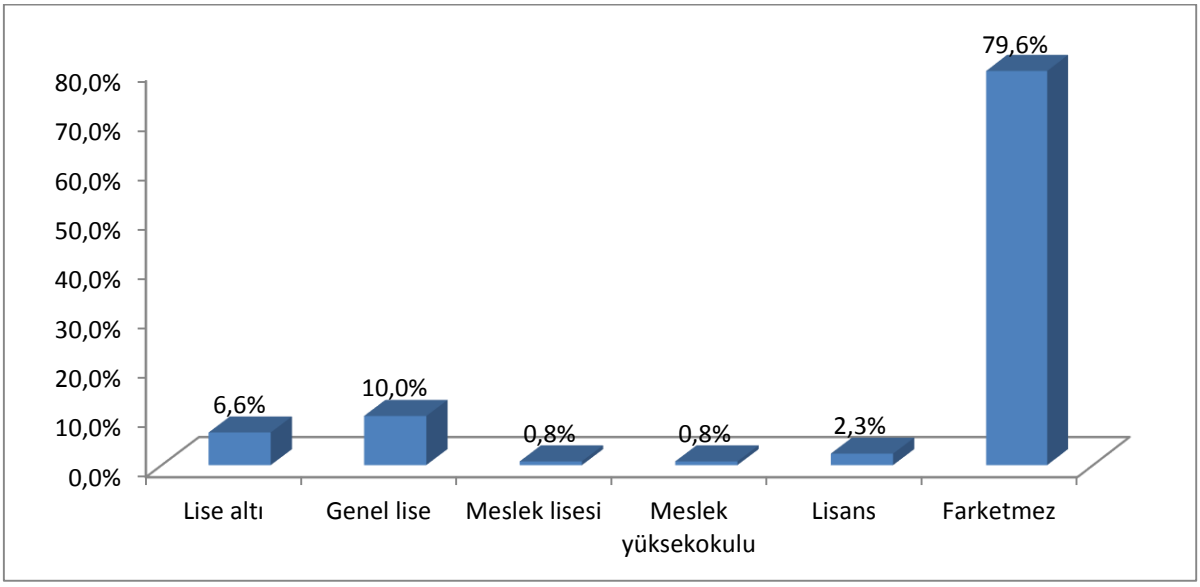

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Gümüşhane ilindeki açık işlerin yüzde 6,6'sı işverenler asgari Lise altı eğitim düzeyinde işgücü talep etmiştir. En fazla oranda eğitim düzeyi ise yüzde79,6'lık oranla fark etmez olarak görülmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

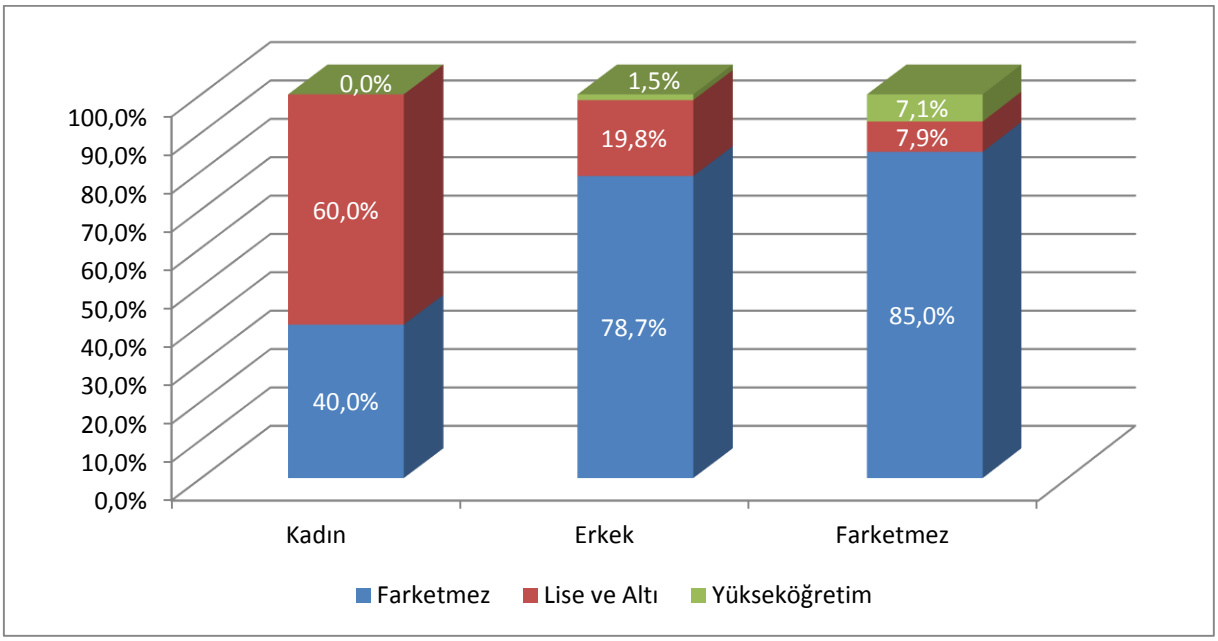

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	98,6%	1,4%	0,0%
İmalat	60,7%	35,7%	3,6%
Toptan ve perakende ticaret	22,2%	77,8%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat	34,2%	65,8%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	50,0%	50,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	66,7%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**79,6%**	**17,3%**	**3,1%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece beş sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, İmalat, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleridir. Bu sektörler arasında Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin tamamı eğitim seviyesi olarak yükseköğretimi tercih etmişlerdir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise İnşaat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Ulaştırma ve depolama sektörleri olmuştur.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 98,6 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü olmuştur. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 50,0'ında işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 50,0'ında da Yükseköğretim talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin her üç eğitim seviyesinden de talep verdikleri sektör ise; İmalat, sektörü olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

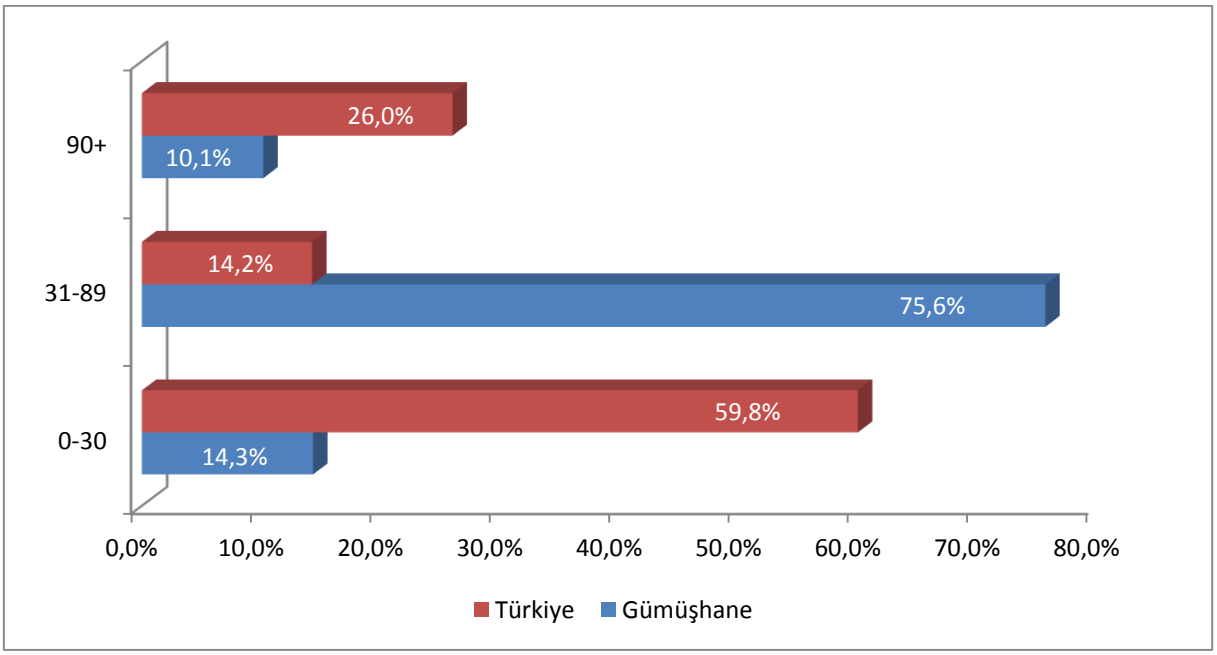

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Gümüşhane ilinde açık işlerin yüzde 14,3'u 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre oldukça düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 75,6'dır. Bu oran da Türkiye geneline göre oldukça yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Gümüşhane'de gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	60,0%	14,2%	10,5 %	14,3%
31-89	0,0%	76,5%	79,9%	75,6%
90+	40,0%	9,3%	9,7%	10,1%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 60,0 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 14,2 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 76,5 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınlar erkeklere nazaran daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

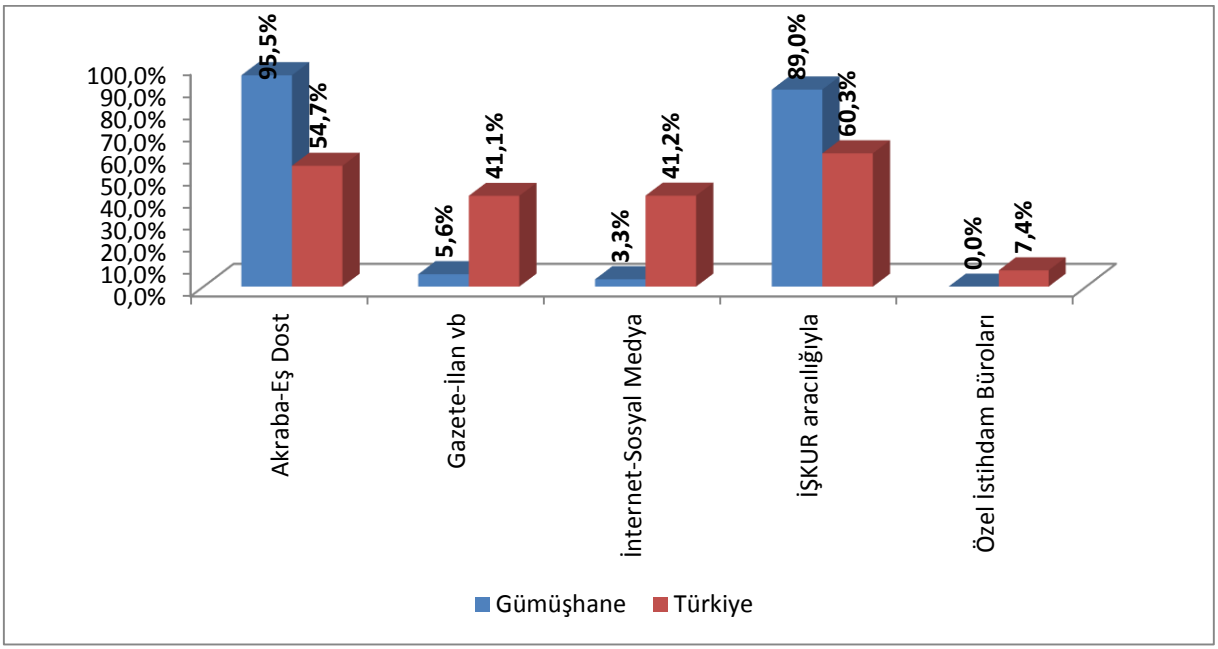

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Gümüşhane ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Gümüşhane ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 89,0 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Gümüşhane ilinde işverenler en çok Akraba-eş dost arama kanalını kullanmıştır. Gazete-ilan vb. İnternet-sosyal medya, Özel istihdam büroları arama kanalları için Türkiye gerçekleşmelerinin Gümüşhane iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Lise altı	69,5%	0,0%	11,5%	42,0%
Genel lise	84,8%	15,4%	5,1%	64,3%
Meslek lisesi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Lisans	67,5%	78,3%	89,2%	21,7%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Farketmez	99,7%	2,9%	0,0%	97,8%
Genel Toplam	**95,5%**	**5,6%**	**3,3%**	**89,0%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen her hangi bir açık iş bulunmadığı için tabloda yer verilmemiş olup, Meslek Lisesi ve Meslek Yüksekokulu eğitim seviyesinde arama kanalı olarak tamamı İŞKUR'u tercih etmiş olup bu aranı yüzde 97,8 oranı ile fark etmez, yüzde 64,3 ile genel lise, yüzde 42,0 ile Lise altı ve yüzde 21,7 ile Lise altı eğitim seviyesi takip etmektedir. Arama Kanalı Olarak İŞKUR'u tercih edenlerin tamamı en az İŞKUR'un yanında en az bir arama kanalı da kullanmaktadır. Genel olarak bakıldığında ise Gümüşhane ilindeki işverenlerin yüzde 95,5'i arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost aracılığını tercih ederken İŞKUR'un tercih edilme oranı ise yüzde 89,0'dır. Gazete-ilan vb. arama kanalını kullanan işverenlerin oranı yüzde 5,6 olup İnternet-sosyal medya aracılığının oranı ise yüzde 3,3'tür. Ayrıca Lisans mezunu eğitim seviyesinde arama kanalı olarak İnternet-sosyal medya arama kanalını tercih eden işverenlerin oranının yüzde 89,2 olması dikkati çekmektedir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

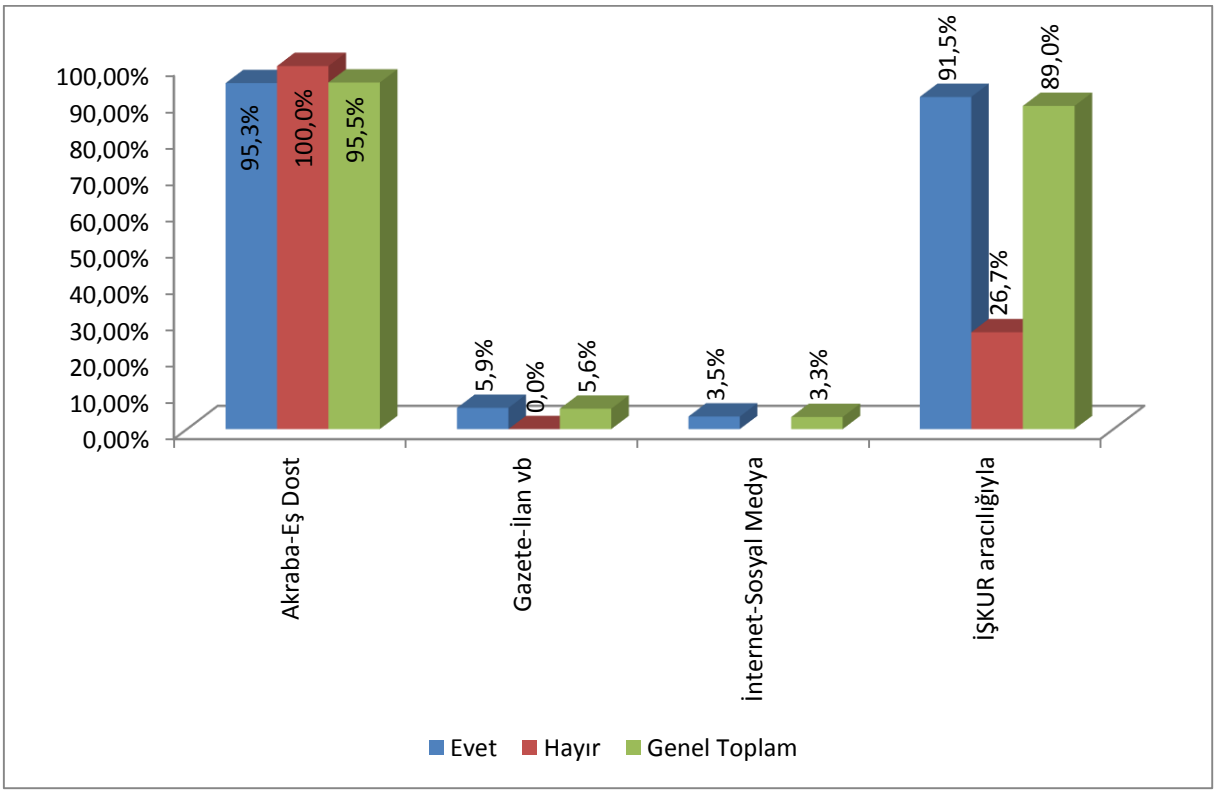

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 91,5 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 26,7'te kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	4	4	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	2	2
Takım Çalışması	3	6	6	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	2	7	4	4
Yabancı Dil	5	x	x	5	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	5	5	6	6
Bilgisayar kullanımı	7	3	2	7	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	8	8	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	x	x	9	9
Proje Tabanlı Çalışma	10	7	3	x	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Gümüşhan ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Yabancı Dil, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama Becerisi ve Proje Tabanlı Çalışma becerisi gelmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi sadece İŞKUR ve Akraba-Eş Dost aracılığı ile talep edilmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	41
Hizmet Ve Satış Elemanları	26
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	12
Profesyonel Meslek Mensupları	6
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6
Yöneticiler	2
Genel Toplam	**121**

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla 'Tesis ve makine Operatörleri ve montajcılar' meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33,9'dur. İkinci sırada ise Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Gümüşhane ili için tespit edilen yüzde 3,1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 5,9 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile Yöneticiler gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	5,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	2,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,8%
Yöneticiler	4,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Genel Toplam	**3,1%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10,0%	6,9%	18,2%	9,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	20,0%	13,7%	50,0%	20,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	70,0%	8,5%	0,0%	12,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	1,1%	31,8%	6,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	13,9%	0,0%	10,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	6,8%	0,0%	5,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	46,7%	0,0%	34,2%
Yöneticiler	0,0%	2,3%	0,0%	1,7%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 70 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 20 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 10 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarında istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 88,5'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar olarak devam etmektedir.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Nitelik gerektirmeyen meslekler, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra ise Takım Çalışması ve İletişim ve İfade Yeteneği ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları ile Yöneticilerde ise ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, daha sonra Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir.

Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Büro Hizmetlerinde Çalışanlarda da ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisinin talep edildiği görülmektedir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Hizmet Ve Satış Elemanları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	2	5	1	1	x	x	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	4	1	1	2	2	1	x	2
Takım Çalışması	3	7	3	6	5	x	4	x	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	1	5	7	4	x	2	1	4
Yabancı Dil	x	3	x	x	x	x	x	x	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	9	4	4	6	x	5	2	6
Bilgisayar kullanımı	x	8	x	2	x	3	3	x	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	x	5	6	x	3	x	6	x	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	x	6	x	x	x	x	x	3	9
Proje Tabanlı Çalışma	x	x	x	3	x	x	x	x	10

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	33,3%	0,0%	42,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	96,6%	3,4%	0,0%	93,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	2,0%	0,0%	98,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	67,5%	78,3%	89,2%	21,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	26,2%	24,6%	16,4%	86,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	95,1%	0,0%	7,3%	58,4%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi Akraba-Eş Dost diğeri de İŞKUR'dur. İnternet-Sosyal Medyanın en çok kullanıldığı meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin yüzde 89,9'u İnternet-Sosyal Medyada yer bulmuştur. Geriye kalan diğer meslek gruplarında genel olarak en fazla oranda İŞKUR'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İletişim ve İfade Yeteneği	Takım Çalışması	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Yabancı Dil
Garson (Servis Elemanı)	4	2	5	1	x	x	6	3
Bulaşıkçı (Stevard)	2	x	3	1	x	x	x	x
Tuvalet Temizlik Görevlisi	2	x	3	1	x	x	x	x
Şoför-Yük Taşıma	3	5	4	1	x	2	x	x
Şoför (Yolcu Taşıma)	1	3	2	x	x	x	x	x
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	2	x	x	1	x	x	3	x
Beton Transmikser Operatörü	1	x	3	2	x	x	4	x
Depo Sorumlusu	1	3	2	x	x	x	x	x
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	x	1	x	3	2	4	x	x
Temizlik Görevlisi	1	2	3	4	x	x	x	x

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Gümüşhane ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Garson (Servis Elemanı), Bulaşıkçı (Stevard), Tuvalet Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller mesleklerinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Şoför (Yolcu Taşıma), Beton Transmikser Operatörü, Depo Sorumlusu ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde ise talep edilen becerilerin başında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)mesleği için ise talep edilen becerilerin başında İletişim ve İfade Yeteneği gelmektedir.

Satış ve Pazarlama Becerisi sadece Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) mesleği için ikinci sırada talep edilirken, Yabancı Dil Becerisi ise sadece Garson (Servis Elemanı) mesleği için üçüncü sırada talep edilmektedir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Garson (Servis Elemanı)
Market Elemanı	Şoför (Yolcu Taşıma)	Şoför-Yük Taşıma
Bulaşıkçı (Stevard)	Beton Transmikser Operatörü	Şoför (Yolcu Taşıma)
Sekreter	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
	Depo Sorumlusu	Beton Transmikser Operatörü
	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Depo Sorumlusu
	Otobüs Muavini	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
	Beden İşçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi
	Bulaşıkçı (Stevard)	Bulaşıkçı (Stevard)
	Tuvalet Temizlik Görevlisi	Sekreter

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Şoför (Yolcu Taşıma), Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Beton Transmikser Operatörü, Depo Sorumlusu, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Temizlik Görevlisi mesleklerinin olduğu görülmektedir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Temizlik Görevlisi, Market Elemanı, Bulaşıkçı (Stevard) ve Sekreter meslekleridir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Şoför-Yük Taşıma, Şoför (Yolcu Taşıma), Beton Transmikser Operatörü, Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Depo Sorumlusu, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) ve Otobüs Muavini, Beden İşçisi (İnşaat) meslekleridir.

Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	4	2
Takım Çalışması	3	3	8	3
İletişim ve İfade Yeteneği	1	4	2	4
Yabancı Dil	x	x	3	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	6	6
Bilgisayar kullanımı	5	8	5	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6	9	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	x	7	x	9
Proje Tabanlı Çalışma	x	x	7	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki Yabancı ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de İletişim ve İfade Yeteneği becerisi olarak görülmektedir. Dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Gümüşhane ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

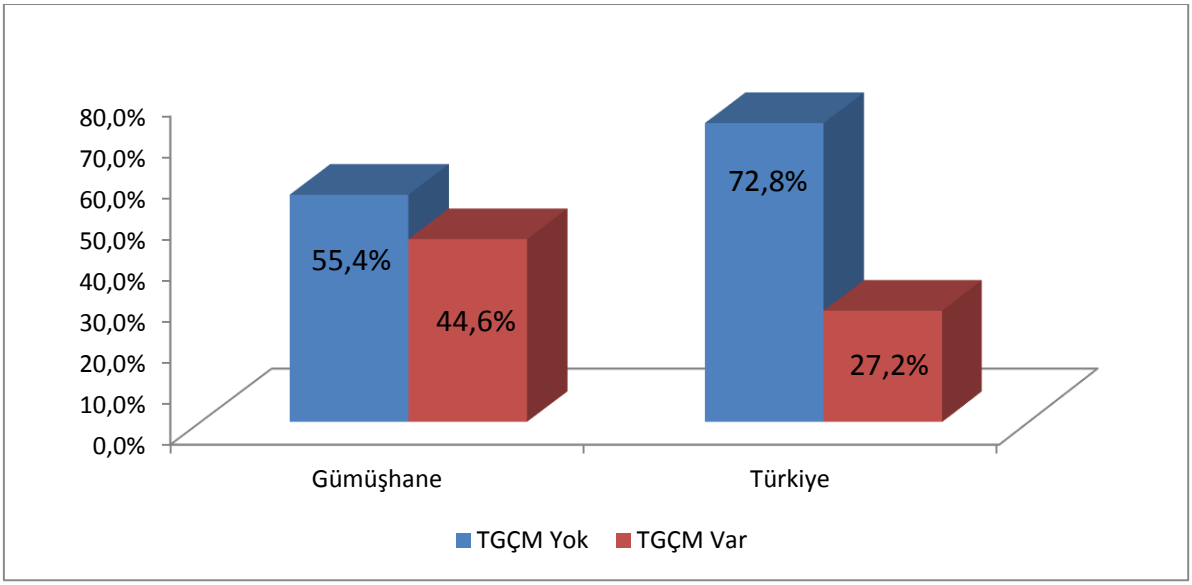

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Gümüşhane ilinde ise 10+ istihdamlı 112 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 50 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 44,6 ile Gümüşhane ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

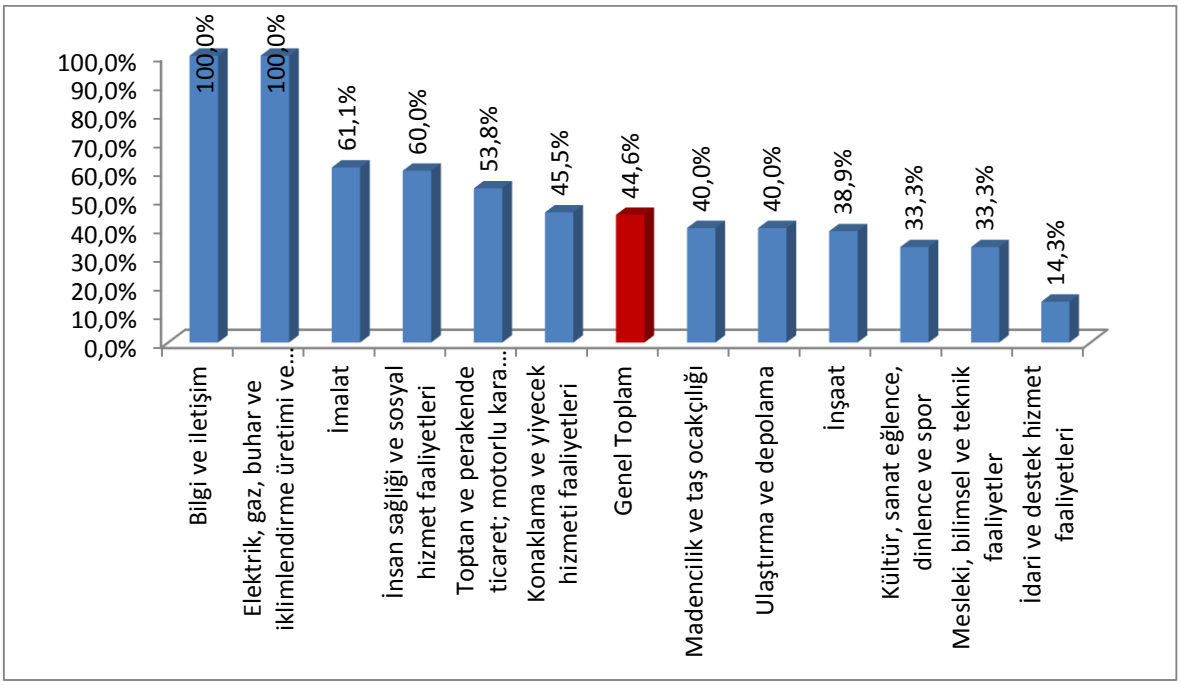

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. İmalat, Sağlık, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri Gümüşhane ortalamasının üzerinde olan sektörlerdir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Bilgi ve iletişim	52
İmalat	50
İnşaat	43
Toptan ve Perakende Ticaret	30
Madencilik ve taş ocakçılığı	15
Ulaştırma ve depolama	15
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	**250**

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde 250 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Bilgi ve İletişim, İmalat ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Gümüşhane ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 58'ini oluşturmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

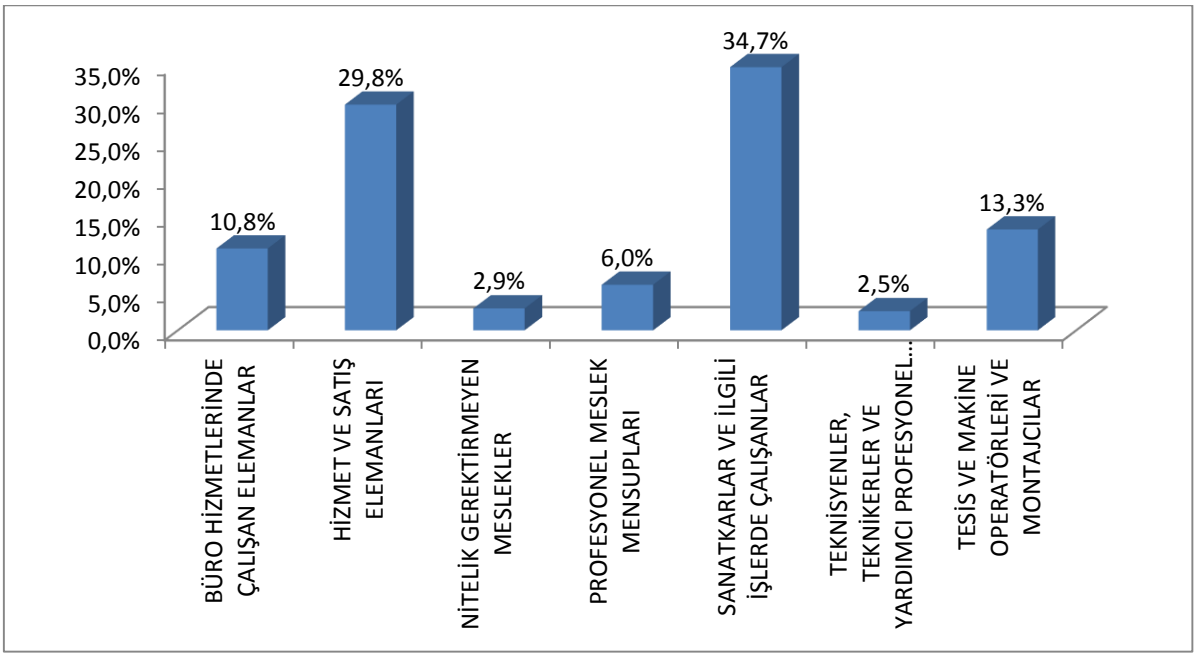

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en yüksek oranda Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Gümüşhane ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek Grubu yüzde 2,5 ile Gümüşhane ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Müşteri Temsilcisi	20,8%
Şoför-Yük Taşıma	18,7%
Taş Parçalayıcısı	4,2%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	4,2%
Beton Transmikser Operatörü	4,2%
Garson (Servis Elemanı)	3,6%
Pestil İmalat Elemanı	2,4%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	2,4%
Elektrik Teknikeri	2,4%
Mobilya Montaj Ustası	1,6%

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 52 kişi ile Müşteri Temsilcisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği 49 kişi ile Şoför (Yük Taşıma) mesleği takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Garson (Servis Elemanı) ve Pestil İmalat Elemanı yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Gümüşhane ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Garson (Servis Elemanı), Pestil İmalat Elemanı, Müşteri Temsilcisi, Şoför-Yük Taşıma mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

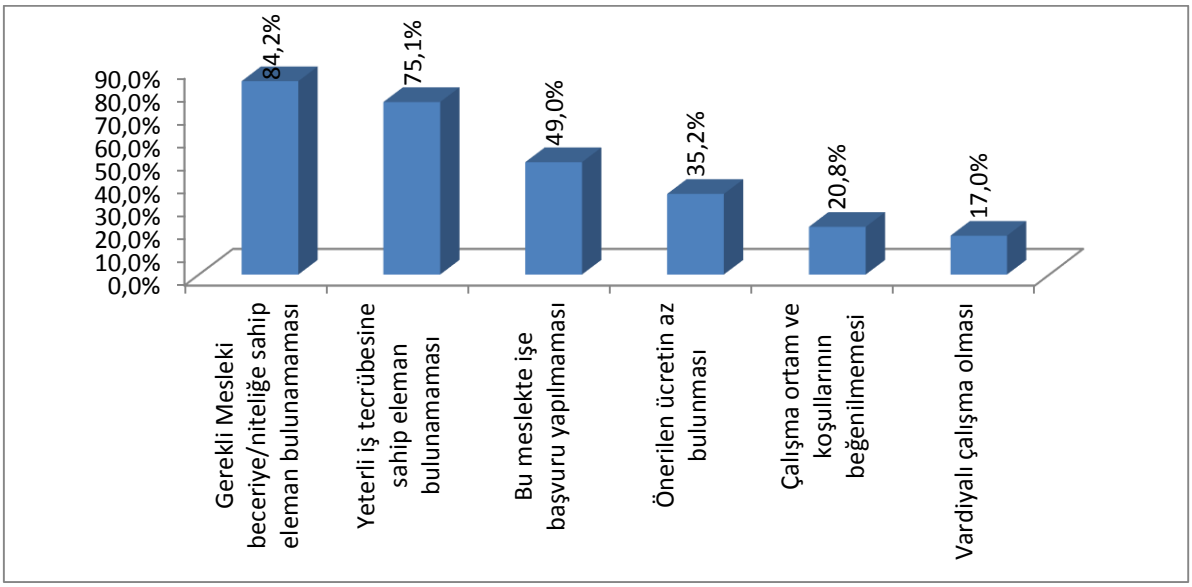

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

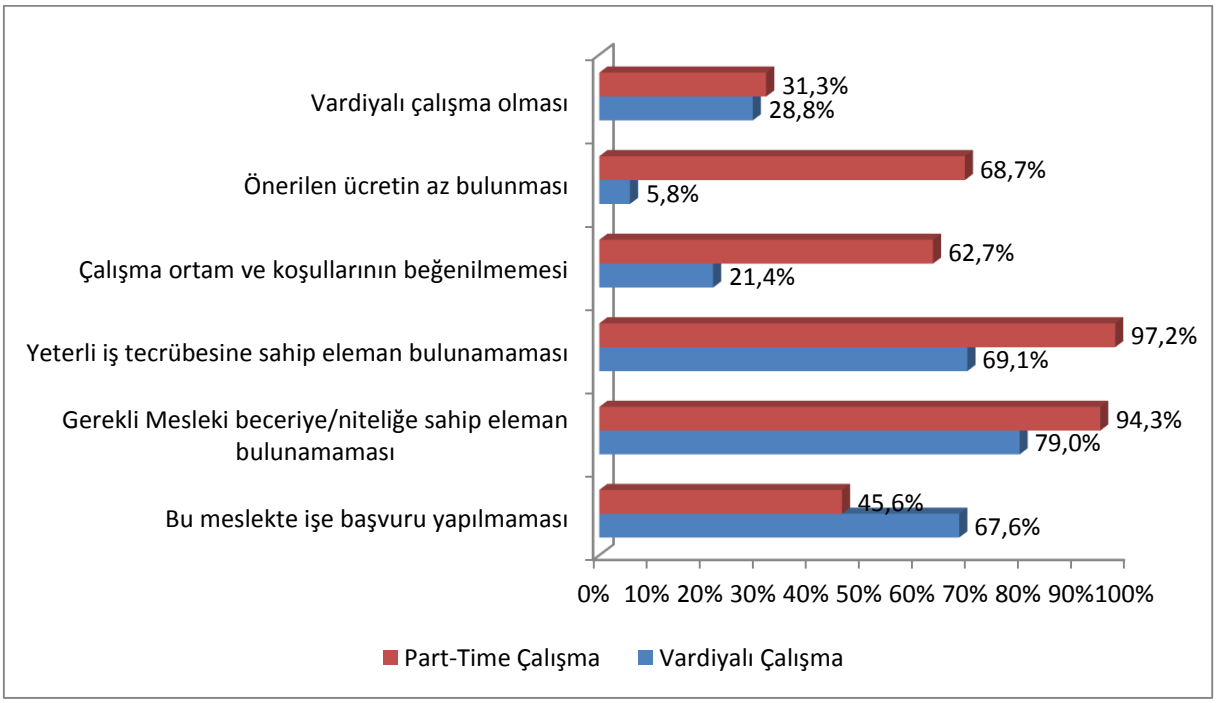

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; İhracat yapan firmaların eleman temininde güçlük çekmediği ancak unutulmamalıdır ki Gümüşhane ilinde ihracat yapan işyeri sayısının oldukça az olması büyük ölçüde bu sonuca yön vermiştir. Diğer iki duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Part-time çalışma yapan işyerlerinde ise ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni yer almaktadır.

Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10,9%	10,9%	5,5%	10,9%	7,3%	89,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	98,7%	97,4%	94,8%	4,0%	2,7%	1,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	33,3%	66,7%	66,7%	26,7%	33,3%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	55,2%	68,0%	71,2%	68,0%	61,6%	16,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	15,8%	96,7%	95,6%	10,8%	75,0%	2,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	100,0%	100,0%	61,1%	84,7%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	65,3%	89,9%	33,4%	62,4%	5,9%	36,2%
Genel Toplam	49,0%	84,2%	75,1%	20,8%	35,2%	17,0%

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, yedi meslek grubundan üç tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir.

Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Garson (Servis elemanı)	100,0%	97,2%	95,9%	1,4%	0,0%	0,0%
Mobilya Montaj Ustası	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Müşteri Temsilcisi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Şoför-Yük Taşıma	75,6%	95,6%	26,8%	73,4%	2,4%	48,8%
Taş Parçalayıcısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ahşap Mobilya İmalat Ustası	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beton Transmikser Operatörü	44,4%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pestil İmalat Elemanı	0,0%	28,6%	28,6%	100,0%	71,4%	0,0%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	42,9%	100,0%	71,4%	28,6%	0,0%	28,6%
Elektrik Teknikeri	0,0%	100,0%	100,0%	50,0%	66,7%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Mobilya Montaj Ustası, Taş Parçalayıcısı, Ahşap Mobilya İmalat Ustası, Beton Transmikser Operatörü, Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Elektrik Teknikeri meslekleri olmak üzere toplam on meslekten altı tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Gümüşhane ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların

hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gümüşhane ilinde işverenlerin yüzde 61,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Gümüşhane de bu sayı 6' ya yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinden daha düşük olup yüzde 1,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	34,6%	0,0%	44,9%	20,5%
İmalat	16,7%	5,6%	16,7%	61,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	11,7%	11,7%	35,6%	41,1%
Toptan ve perakende ticaret	88,4%	0,0%	4,1%	7,5%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	85,8%	1,8%	1,8%	10,6%
Bilgi ve iletişim	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%
Eğitim	4,5%	0,0%	95,5%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8,2%	0,0%	8,2%	83,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	42,0%	58,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**61,3%**	**1,3%**	**17,2%**	**20,2%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Toptan ve perakende ticaret ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Bu sektörlerin istihdam artışı olacak yönündeki öngörüleri bu sektörlerin önümüz yıl Gümüşhane'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Toptan ve perakende ticaret	68	15,3%
İmalat	13	3,1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	11	1,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	10	5,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	9,2%
Bilgi ve iletişim	5	1,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	6,3%
Eğitim	3	15,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	3,6%
Genel Toplam	**121**	**3,2%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Gümüşhane 'de ise bu oran, yüzde 3,2 olup ülke genelinden daha fazla bir artış oranı olacağını göstermektedir.

Ulaştırma ve depolama, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri, İnşaat sektörleri dışındaki tüm sektörlerde istihdam artışı tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla Toptan ve perakende ticaret sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Gümüşhane 'de beklenen bin 121 kişilik istihdam artışının yaklaşık yarısı bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	0,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	10	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	44	4,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	5	1,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6	1,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek	20	6,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	35	4,1%
Yöneticiler	0	0,0%
Genel Toplam	**121**	**3,2%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Gümüşhane ilinde sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarında beklenmektedir. Bu iki meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Gümüşhane ilinde beklenen tüm artışın yüzde 65,3'ünü oluşturmaktadır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek gruplarında herhangi bir değişim olmamıştır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Garson (Servis Elemanı)	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Mobilya Montaj Ustası	Makine Kurma Ve Tesisat İşçisi
Bulaşıkçı (Stevard)	Elektrikçi (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Garson (Servis Elemanı)
Taş Parçalayıcısı	Pestil İmalat Elemanı
Şoför-Yük Taşıma	
Elektrikçi (Genel)	
Elektrik Teknikeri	
Pestil İmalat Elemanı	
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Garson (Servis Elemanı), Mobilya Montaj Ustası, Bulaşıkçı (Stevard), Beden İşçisi (İnşaat), Taş Parçalayıcısı meslekleri olup, Tünel Kalıpçı-İnşaat, Makine Kurma Ve Tesisat İşçisi, Elektrikçi (Genel) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (İnşaat), Pestil İmalat Elemanı ve Elektrik Teknikeri meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Gümüşhane ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma özelliklerine sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. İhracat yapan işyerlerinde ise durum farklılaşmıştır. Gümüşhane ili için net istihdam değişim oranı yüzde 7,3'tür.

Şekil 29: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

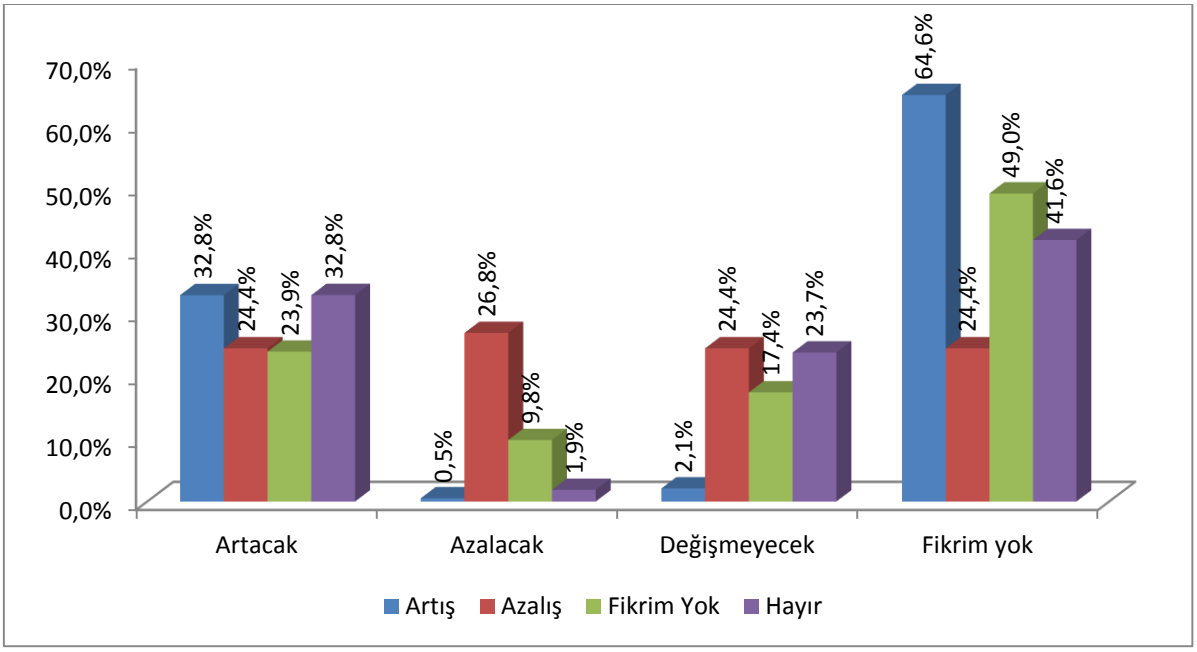

Kaynak: İPA 2016

Gümüşhane ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirlerinden farklı olduğu görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 61,4'ünü oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 32,8'inin beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken bir yıl sonra yüzde 1,3'lük bir oranla azalış bekleyen işverenlerin yüzde 24,4' ü beş yıl sonrası için artış beklemektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam değişimi olmayacak öngörüsünde bulunan yüzde 17,2'lik orana sahip işverenlerin yüzde 32,8'i beş yıl sonrası için istihdam artışı beklediklerini belirtmektedir. Yüzde 20,2'lik orana sahip herhangi bir fikri olmayan işverenlerin yüzde 23,9'u beş yıl sonra istihdam artışı beklemektedir.

Bir yıl sonrası için yüzde 64,4'lük bir oranla istihdamının artacağını belirten işverenlerin yüzde 0,5'i beş yıl sonra istihdamının azalacağını belirtmekte olup yüzde 1,3'lük bir paya sahip bir yıl sonra istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 26,8'i beş yıl sonrada istihdam azalışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden yüzde 17,2‘lik bir paya sahip işverenlerin yüzde 9,8’i beş yıl sonra istihdamının azalacağını belirtmektedir.

İşverenlerin yüzde 20,2‘lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 49,0’ı uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

SONUÇ

Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amacı; işgücü piyasasının arz ve talebi arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi için ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, istihdamın artırılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarına veri sağlamaktır.

İşgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen faktörler mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) alınan adres listesine göre 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Araştırmanın yapılacağı işyerlerinde çalışan sayısı 10+ istihdamlı olmasına rağmen, Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına 136 işyeri alınmıştır. Bu 136 işyerinde toplam 5909 çalışan bulunmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre ildeki açık iş oranı yüzde 3,1'dir. Çalışma ve İş Kurumu verilerine göre 2016 yılında 121 açık iş bulunmakta olup açık işlerde en büyük paya sahip sektör İmalat, en fazla açık işin bulunduğu meslek gurubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve en fazla açık işin olduğu meslek ise Garson (Servis Elemanı) mesleğidir.

Açık işler için yüzde 7,9 oranında Lise altı eğitimliler, yüzde 85 oranında Fark etmez, yüzde 7,1 oranında Yüksek Öğretim mezunları talep edilmektedir. Açık işlerin büyük çoğunluğunda asgari bir eğitim düzeyi talep edilmemesi işverenlerin eğitim düzeyine önem vermediğinin bir göstergesidir.

Araştırma sonuçlarına göre eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Müşteri Temsilcisi ve Şoför-Yük Taşıma şeklindedir. İşverenlerin 84,2' si eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasını", 75,1' i "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması", yüzde 49,0'ı "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" olarak göstermiştir.

Bir yıl sonrası için net istihdam artışı beklenen meslekler sırası ile Garson (Servis Elemanı), Mobilya Montaj Ustası ve Bulaşıkçı (Stevard) meslekleri yer almakta olup aynı zaman itibari ile net istihdam azalışı beklenen meslekler sırası ile Tünel Kalıpçısı-İnşaat, Makine Kurma ve Tesisat İşçisi ve Elektrikçi(Genel) meslekleri yer almaktadır. Beş yıl sorası için Gümüşhane ilindeki işverenlerin istihdam öngörüsü çoğunlukla artacağı yönünde olmuştur.

Gelecek dönemde istihdam artışı beklenen sektörlere yönelik gerekli işgücünün yetiştirilmesine öncelik verilmelidir. İlin istihdam politikaları belirlenirken, istihdam artışı beklenen sektörlerin oluşturduğu istihdam potansiyeli, istihdam azalışı beklenen sektörlerin oluşturduğu işsiz potansiyelleri göz önünde bulundurulmalıdır.

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	**13**	**58**	**65**	**136**
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya}\text{ş } \boldsymbol{Ba}\text{ğ}\boldsymbol{ml}\text{ı}\boldsymbol{lı}\text{ı}\boldsymbol{k\ Oran}\text{ı} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.